

Naturintegreret socialt arbejde

Ler på træ

Formål:

- At erkende og give udtryk for vigtige erkendelser og følelser i en samlet og sammenhængende fortælling.
- At styrke evner til at indgå i relationer og fællesskab.

Forfattere:

Poul Hjulmann Seidler, NaturligIndsigt og specialkonsulent i Natur til et godt liv – Laboratoriet

Nicholas Nørholm Rought, underviser/vejleder UngSlagelse

Rene Krogh Larsen, underviser/vejleder UngSlagelse

Finn Klarskov Iversen, underviser/vejleder UngSlagelse

Teori

I ovenstående træder det narrative fundament tydeligt frem, med brug af begreberne eksternalisering, metaforer, historisering og navngivning. Det kombineres her med at arbejde med sanser, krop og følelser samt kreativitet og fantasi.

Der kan også naturligt arbejdes med et kognitivt udgangspunkt, hvor det bliver tydeligt, hvordan følelser, krop, tanker og adfærd indgår og styrker den unges mentaliseringsevne.

Progression

Metoden er velegnet til at samle op på tidligere sessioner og fælles oplevelser.

Der kan arbejdes videre med forskellige oplevelser, fx som beskrevet i andre metodekort, hvorefter denne øvelse gentages evt. i en varieret form. Derved støttes en fortsat træning af at mærke og udtrykke følelser og at indgå i netværk og fællesskaber.

Transfer

Det vil være helt naturligt, at den fagprofessionelle, og måske endnu bedre de unge selv, tager billeder af deres ansigter, som bruges i opfølgende arbejde med samme eller andre fagprofessionelle/unge.

Disse billeder kan vises til forældre, der støtter deres samtaler og forståelse af den unge.

Billeder kan bruges i plancher og fremlægges fra en gruppe unge til andre unge eller til voksne.

Natur

Hvis ikke kendskab til små eller store naturfænomener har stået frem i de tidligere oplevelser, så overvej om det er muligt at de kan indgå, før øvelsen sættes i gang. Gå på opdagelse blandt dyr og planter og undersøg, hvad der er spændende og interessant. Få evt. inspiration fra andre metodekort eller fra simple øvelser på hjemmesiden "Skoven i skolen" om enkle aktiviteter, der fremmer indsigt i og arbejder med sanser i naturen. Derved får de unge flere ideer til at arbejde med materialer og begreber til deres egne figurer.

Variationsmuligheder

I dette eksempel er de unge blevet bedt om at lave et ansigt, der symboliserer, hvordan de har det under det fælles forløb. Der kan være mange andre variationer, som kan være fordelagtige og lettere at gå til for de unge fx:

- Giv andre opgaver end de følelser der indgik, og brug begreber, der er aktuelle for de unge at arbejde med, som fx mod, angst, omsorg m.v.
- Lav en fri figur af ler og naturens materialer (ikke et ansigt). Her arbejdes ikke så tydeligt med følelser, men mere i retning af begrebsafklaring og erkendelser af oplevelsen.
- De unge arbejder sammen og lave en fælles lerfigur eller ansigt.
- De unge skal i små grupper (2-3 personer) selv drøfte, hvad lerfiguren med fordel skal symbolisere og som kan hjælpe dem i deres liv.

Tidsforbrug

1½ - 3 timer.

Deltagerantal

I terapeutisk sammenhæng op til 6 deltagere. I socialpædagogiske sammenhæng 4-16 deltagere.

Udstyr

- Ler.
- Naturmaterialer.

Forberedelse

Overvej de forskellige variationer metoden giver mulighed for, og vælg den du vurderer, passer bedst til din målgruppe.

Sæt dig ind i eksempler på spørgsmål, så du er forberedt til opsamlingen.

Sværhedsgrad:

Fysisk: ●●○○○

Socialt: ●●○○○

Kognitivt: ●●●○○

Krav til omgivelserne

Et varieret skovområde, hvor I kan være i fred. En fordel med variation af forskellig planter og buske, der kan bruges til formningen og udtryk af ansigtet.

Naturintegreret socialt arbejde

Ler på træ

Formål:

- At erkende og give udtryk for vigtige erkendelser og følelser i en samlet og sammenhængende fortælling.
- At styrke evner til at indgå i relationer og fællesskab.

Forfattere:

Poul Hjulmann Seidler, NaturligIndsigt og specialkonsulent i Natur til et godt liv – Laboratoriet

Nicholas Nørholm Rought, underviser/vejleder UngSlagelse

Rene Krogh Larsen, underviser/vejleder UngSlagelse

Finn Klarskov Iversen, underviser/vejleder UngSlagelse

Fremgangsmåde

Øvelsen kan godt fungere som en enkeltstående begivenhed, men virker bedst som en afslutning på andre øvelser i naturen fra samme eller tidligere sessioner.

1 Instruér de unge i hele opgaven pkt. 2-4 eller endnu bedre, afgræns området de unge færdes i og instruér dem trinvis.

2 Giv de unge hver en klump ler og bed dem finde et træ, de kan knytte sig til indenfor et afgrænset område.

3 Deltagerne skal nu tænke over dagen med nogle gode eller mindre gode oplevelser. Herefter skal de udvælge en eller to oplevelser, som lige nu fylder mest og tænke over de følelser, der er forbundet med disse.

4 På det udvalgte træ skal de nu lave et ansigt med lerklumpen, der udtrykker deres følelser. De skal desuden tænke over et navn, de vil give til ansigtet (som den tænksomme, smilende...). De unge kan med fordel opfordres til at bruge naturmaterialer fra området til ansigtet.

5 Besøg på skift de enkelte unges træ og ansigter. Interview den unge med spørgsmål, så han/hun får hjælp til at folde ansigtets udtryk og følelser ud.

- Kan du fortælle lidt om dit ansigt?
- Hvilke følelser kommer tydeligt frem?
- Hvilke oplevelser og følelser fra dagen er gengivet i dit ansigt?
- Hvad skete der?
- Hvad gjorde du i situationen?
- Hvad gjorde de andre?
- Hvad gjorde det ved dig at...?
- Hvordan kan du mærke det?

Rollefordeling

Der skal sikres en rollefordeling, så der både er plads til fortælleren og plads til hinandens spørgsmål og svar.

- Hvor vigtigt (godt eller skidt) er det for dig, at det gør det ved dig?
- Hvad kan du kalde dit ansigt?

Dernæst kan samtalen vende tilbage til ansigtet, om det med fordel kan udtrykke noget andet i fremtiden, og hvad den unge skal gøre for at hjælpe dette frem eller vedligeholde det, der allerede er øje på.

6 Fordel de unge i grupper af 4-6 i hver. Lad dem gå rundt til hinandens ansigter. Er de i stand til det, instrueres de i selv at styre og gennemføre turen rundt hos hinanden. Er der nok fagprofessionelle fordeles de i grupperne. Hvis ikke besøges de grupperne og støtter processen.

Fælles instruktion: Brug 5-10 minutter hvert sted. Ansigtets ejer fortæller de andre lidt om ansigtet, og hvilke oplevelser og følelser det viser. De andre unge fortæller selv kort, hvad de kan huske af oplevelsen, og hvilke følelser de havde i denne situation.

Alle drøfter kort om der i oplevelsen var elementer af, at nogen mestrede en egenskab/evne, der var god at have i spil.

Alle bliver enige om et navn til ansigtet.

7 Fælles opsamling med alle unge. Hver gruppe fortæller lidt om deres runde med refleksioner om det, de har lært, evt. nye erkendelser og noget, de gerne vil tage med videre. Se også "Gode spørgsmål".

Gode spørgsmål

- Hvad vil I kalde denne øvelse, I sammen har lavet?
- Hvilke vigtige ting, som skaber et godt samvær, vil I huske på?
- Hvad er det for vigtige evner/kompetencer, der har vist sig gennem øvelsen, som er godt for jer at mestre?
- Har I forslag til hvilke af disse, vi skal arbejde videre med og blive bedre til?

Refleksion

Det er vigtigt, at du som fagprofessionel tænker over og vurderer, hvad der kan være mest effektivt for den unge at arbejde med. Det bliver hurtigt en meget personlig snak, som man skal værne om.

Som fagprofessionel hjælper metoden til at give dig et større indblik i, forståelse af samt opbygning af relationer og tillid til den unge. For at fremme tryghed kan du som fagprofessionel gå frem med et eksempel og fremhæve, at det ikke handler om kunst, der skal vurderes.

Præsenter om muligt øvelsen én til én eller i meget små grupper.

Opsamling – terapeutisk

Øvelsen er meget udtryksfuld og kan facilitere en stærk fornemmelse for og mærkning af egne følelser, og er derfor en åbning til at komme tæt på den unges indre tanker og ord. Tag højde for dette i din planlægning. Overvej også i hvilket omfang, der samles op i en form for gruppeterapi, og hvilke roller de deltagende unge skal have. Overvej også om det er en fordel, at de unge selv er mere involverede og tager ejerskab for en proces med fokus på samarbejde og relationer

(pkt. 6), som afsæt til at arbejde videre i en terapeutisk form.

Hver seance hos de unge kan nemt tage 30 minutter. Vurdér derfor hvor mange unge, der kan arbejdes med, og hvor dybt der skal arbejdes med den enkelte seance.

Metoden kan med fordel anvendes til gruppeterapi, hvor andre unge inddrages og hjælper til en god samtale med den unge, der interviewes. Inddragelsen kan også fremme deres egne erkendelser. Det kan være ved at vidne på særlig stærke elementer i fortællingen eller følelser/evner, der træder frem. De andre unge kan derudover komme med forslag til og begrunde et navn, der kan gives til ansigtet.

Opsamling socialpædagogisk

Du kan inspireres af ovenstående pkt. 5, men uden at gå så dybt. Det giver stadig rigtig god mening at få en snak med andre unge og give udtryk for følelser gennem fælles oplevelser.

Du kan også arbejde som i ovenstående, hvor den primære opmærksomhed er på følelser og evner forbundet til relationer og samvær.